

Høringsinnspill fra Sarpsborg kommune til utkast til forskrift til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Utkast til forskrifter

Forskrift til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteforskriften)

Fastsatt av Arbeidsdepartementet xx.xx.2011 med hjemmel i lov 18.12.2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §§ 2, 29, 30, 32, 35, 36 og 51.

Kapittel 1. Utenlandske statsborgeres rett til sosiale tjenester

§ 1 Personer som ikke har bopel i riket

Personer som ikke er norske statsborgere og som ikke har bopel i riket, har ikke krav på individuelle tjenester etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Hvis personen ikke kan dra omsorg for seg selv, har vedkommende rett til økonomisk stønad og hjelp til å finne midlertidig botilbud i en nødssituasjon. Hjelp gis inntil vedkommende kan få bistand fra hjemlandet.

Første og andre ledd gjelder ikke dersom annet følger av avtale Norge har inngått med vedkommendes hjemland, eller av multilaterale avtaler eller konvensjoner. Særlig aktuelle er EØS-avtalen og Nordisk konvensjon om sosialhjelp og sosiale tjenester.

Første og andre ledd gjelder ikke antatte ofre for menneskehandel som er innvilget midlertidig oppholdstillatelse (refleksjonsperiode), eller personer som har tillatelse til å bli i landet mens søknad om oppholdstillatelse eller klage på vedtak i sak om opphold er til behandling hos utlendingsmyndighetene, ved norsk domstol eller hos internasjonalt klageorgan som Norge har anerkjent.

Innspill:

**Ikke rett på råd og veiledning etter § 17?*

** Det bør presiseres bedre hvordan vi vurderer og definerer bopel i riket. Kan det defineres ut fra manglende dokumentert bosted? Har varighet på oppholdet i Norge betydning, og kan det kreves at varigheten dokumenteres i form av billetter el.l. Har mangel på arbeidsforhold betydning?*

** Vurdering av nødssituasjon er problematisk for gruppen uten bopel i Norge: Dette er en gruppe NAV i liten grad kan kontrollere opplysninger fra, bl.a. vedr. egen evne til forsørgelse/manglende evne og manglende sted å oppholde seg. Det er også problematisk å vise til "hjelp hjemmefra" eller "andre løsninger" i praksis. Det kan medføre at de i realiteten blir værende i Norge unødig lenge med sosiale ytelser dersom vi ikke har klar hjemmel for avslag. Det kan også medføre at søker flytter seg videre til neste kommune og gjentar prosessen der.*

Presisering av plikten til å bistå i nød, og hjemmel for avslag for ytterligere hjelp kan eksempelvis innebære en presisering av at NAV kun har plikt til å gi hjelp til reise til nærmeste ambassade/konsulat/representasjon fra deres land raskest mulig, pluss mat den tiden det tar.

Vedr. EØS-borgere (s. 5, 1. avsnitt)

** Det bør presiseres hva som menes med at de opprettholder sine rettigheter "en periode" dersom en EØS-borger blir arbeidsledig eller midlertidig arbeidsufør. Hvor lenge? Det bør være en fast*

avgrenset periode som er samordnet til å gjelde alle midlertidige velferdsytelser i Norge, som NAV forvalter.

* Punktet på 5. side 2. avsnitt: Uttrykket "urimelig byrde" og "uvanlig bruk" av velferdsordninger som økonomisk stønad må presiseres. Dette blir uklart å håndtere rettferdig i praksis, og bør heller henge sammen med punktet over: At fastsatt maksimum periode med rettigheter til alle velferdsytelser i Norge presiseres i forskriften.

En problemstilling vi ofte møter er for eksempel familier der en EØS-borger har jobbet i Norge, mens familien bor i hjemlandet. Når denne blir arbeidsledig/syk er ikke søker lenger selvhjulpne med for eksempel dagpenger/arbeidsavklaringspenger, og søker supplerende sosialhjelp. De vil bo i Norge for å opprettholde retten til stønader, men familien har da 2 bosteder som etter Lov om sosiale tjenester i NAV kan/bør anses som unødige utgifter, som bør være grunnlag for avslag. Vil da et avslag på sosialhjelp være urimelig fordi flytting tilbake til hjemlandet medfører tap av inntekter i form av andre velferdsytelser (dagpenger etc) som forutsetter at stønadsmottaker oppholder seg i Norge. Det er ikke samsvar mellom grunnlaget for å ha rett på statlige vs kommunale stønader.

Det savnes at nye forskrifter til lovverk som NAV skal forvalte blir sett i sammenheng med hverandre. NAV bør ses på som ett forvaltningsorgan.

§ 2 Personer som har tilbud om statlig innkvartering

Asylsøkere som er i, eller har tilbud om statlig innkvartering, har ikke krav på individuelle tjenester etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Dersom en person med innvilget opphold i riket på eget initiativ flytter fra statlig innkvartering til en kommune, kan kommunen vise søker tilbake til det statlige tilbudet, med mindre dette er åpenbart urimelig.

Innspill:

* I stedet for "tilbud om" bør det helt klart stå "har rett på" statlig innkvartering".

* Det bør klargjøres kriterier for retten til statlig innkvartering i forskriftene.

§ 3 Personer som er bosatt i en kommune som mottar integreringstilskudd

Personer som er bosatt i en kommune som mottar integreringstilskudd for vedkommende, har rett til tjenester i denne kommunen.

Flytter personen til en annen kommune, har vedkommende rett til tjenester der, dersom flyttingen er avtalt mellom de to kommunene.

Hvis flyttingen ikke er avtalt, kan tilflyttingskommunen vise søker tilbake til bosettingskommunen, med mindre dette er åpenbart urimelig.

Innspill:

* Det er svært positivt at den gamle bestemmelsen om at bosettingskommunen om å ha et stående tilbud før tilbakeføring er fjernet.

* Da de ulike personer innad i en familie kan komme til Norge på ulike tidspunkter, må det presiseres hvorvidt dette gjelder så lenge et familiemedlem mottar integreringstilskudd.

* Unntaksbestemmelsen (s. 6, 4. avsnitt) er alt for utydelige, og gir for mye rom for forskjellige vurderinger og forskjellsbehandling:

Innholdet i presiseringen av "Åpenbart urimelig" er for lite presist:

- Hva innebærer "nær familie"? Bør beskrives/presiseres, da ulike kulturer også har ulike tradisjoner vedr. opplevelsen av familierelasjoner.

- Hvordan definerer en å "ha vært selvforsørget"? Hva med de som mottar statlige velferdsytelser, er de selvforsørget? Nok en gang savnes en samordning av retningslinjer for NAV, og presisering av dette i forskrift.

Siden NAV lokal er et forvaltningsorgan er det viktig at prinsippet om å bo i bosettingskommunen i 5 år gjelder også de som har rett på statlige ytelser, som da innebærer at alle i NAV må ha samme krav om at kontroll skal utføres vedr. bosettingskommune og integreringstilskudd ved flytting.

I dag blir personer med statlige ytelser og mindre enn 5 års botid ofte overført til nytt NAV-kontor/bosted uten at det stilles andre spørsmål enn gyldig oppholdstillatelse. Det kan da innebære at når søknad om sosialhjelp eller ønske om annen bolig mottas, har personen/familien allerede bodd en stund i kommunen, mottatt kommunale tjenester i form av i skole/barnehage, helse etc. Jmf. målsettingen på s. 6,3. avsnitt: Å lage gode opplegg for opplæring og integrering i bosettingskommunen.

- Hvordan definerer en å ha vært selvforsørget "noe tid"? Her bør periode presiseres bedre.

- Hvordan vurderes "å være selvforsørget, men søker engangsstønad i en akutt situasjon?" Hvor ofte kan en slik akutt situasjon oppstå før de ikke fyller kravene til unntak og kan vises tilbake til bostedskommunen? Og er det da for sent å sende tilbake til bosettingskommunen, dersom det er gitt slik nødhjelp flere ganger? Dette må presiseres for å unngå unødig skyving mellom kommuner.

Eksempel: Enkelte familier velger selv å leve langt under veil. sosialhjelpsnorm for å få flyttet til annen kommune, og anser seg med det som "selvforsørget", men må stadig likevel søke engangshjelp til for eksempel strøm og andre utgifter. Det kan også være familier/personer som har fått en kortvarig jobb, for eksempel sommerjobb, og flytter. Hvordan definerer en "å ha vært selvforsørget"?

NAV vet ikke ved 1. søknad hvor ofte slike søknader vil komme: Hvis tilflyttingskommunen har godtatt søker som boende i kommunen ved å gi en som er "selvhjulpen" sosialhjelp i "akutte situasjoner" en eller flere ganger, vil kommunen da ved evt. klagesak risikere å bli ansett som bostedskommunen fordi de allerede har "akseptert" at søker bor der ved å gi slik hjelp?

Her er det rom for at en som ønsker å flytte kan "presse" frem flyttingen ved at kommunen blir fanget av uklare unntaksbestemmelser.

* Begrepet "vise tilbake til": Ansvarsforholdet mellom kommunene i overgangen tilbake til bosettingskommunen bør presiseres i forskrift. Hvem dekker utgiftene til flyttingen er realisert? Evt. refusjonsansvar?

§ 4 Personer som ikke har lovlig opphold i riket

Personer som ikke har lovlig opphold i riket har ikke krav på individuelle tjenester etter lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, med unntak av opplysning, råd og veiledning.

Kan personen ikke dra omsorg for seg selv, og har vedkommende ikke et statlig tilbud om innkvartering, har søkeren i en nødssituasjon rett til økonomisk stønad og hjelp til å finne midlertidig botilbud i henhold til loven. Hjelp gis inntil vedkommende i praksis vil kunne forlate landet.

Innspill:

** Slik forskriften nå er utformet åpner det for at personer som ikke har lovlig opphold i Norge kan bli boende på ubestemt tid med sosiale stønader. Det vil være en gruppe der kommunen i liten grad har mulighet til å innhente tilfredsstillende dokumentasjoner på nødssituasjonen, eller muligheter til å stille krav om å finne arbeid/inntekter selv, jmf. § 18.*

Dette omhandler i stor grad personer som ikke ønsker å forlate landet, og dermed kan velge å flytte videre til annen kommune dersom en kommune stopper hjelpen på det tidspunkt de i praksis kunne forlatt landet.

** Det må presiseres hvem som har ansvaret for å dekke utgifter til selve hjemreisen til hjemlandet.*

** Vi mener at alle som har fått endelig avslag på opphold i Norge, også de som er i en klageprosess, skal ha rett på statlig innkvartering. Det må presiseres i forskriften. Kommunens ansvar avgrenses til evt. å sørge for penger til reise dit, samt livsopphold i mellomtiden, evt. midlertidig bosted inntil ledig plass i statlig innkvartering er funnet.*

** Det bør gjøres et skille på de som har hatt oppholdstillatelse, for deretter å få avslag i neste søkeprosess: De er allerede bosatt i en kommune, med det som medfører av skoleplasser etc. Her er det rimelig at kommunens ansvar opprettholdes under klageprosessen.*

** De som får avslag fra begynnelsen av, og aldri har vært bosatt, må ha rett på statlig tilbud også i klageprosessen.*

Slik forskriften nå er utformet, overlates håndteringen av dette (politisk) komplekse problemområdet, og ansvaret for disse personene til kommunene, som ikke har noen påvirkningsmuligheter vedr. vurderinger av oppholdstillatelser og/eller retur til hjemlandet. Det må være et statlig ansvar å håndtere disse sakene, og evt. vurdere tiltak for de familier som har fått endelig avslag på opphold.

** Punktet vedr. personer som ikke har bopel i Norge, men soner: s. 8, 3. avsnitt:*

- Slik beskrivelsen fremgår, kan det se ut til at disse ikke lenger har rettigheter etter Lov om sosiale tjenester i NAV, men forutsettes å få ivaretatt sine grunnleggende behov i fengselet. Dette ser vi som positivt.

Jmf. tidligere retningslinjer for personer under soning, der pågripelseskommunen anses å ha ansvar for utenlandsk innsatt der det er behov for bistand utover det de mottar via Kriminalomsorgen. Dersom dette er ment som en innskrenking/ending fra tidligere, må det presiseres bedre.

** Der personer er dømt til tvungent psykisk helsevern og omsorg:*

Slik dette forstås vil det kun være det psykiske helsevernet som vurderer ut fra sitt lovverk hvorvidt egen bolig er best egnet, uavhengig av praktiske forhold: Det anses som svært uheldig, da en slik vurdering har konsekvenser langt utover det behandlingsmessige etter Lov om psykisk helsevern.

- Dette vil være personer som er i en situasjon som innebærer full offentlig forsørgelse, inkludert å ivareta alt det praktiske rundt et slikt boforhold, som å stå ansvarlig for husleiekontrakter, strømabonnementer etc. Videre vil de, avhengig av boevne, kunne være i behov av tett oppfølging i hjemmet for at en slik løsning skal være forsvarlig.

- Det må derfor forutsettes at disse får botilbud i regi av Kriminalomsorgen eller psykisk helsevern, selv om det innebærer at de flytter over i overgangsbolig el.l. i regi av Kriminalomsorgen/psykisk helsevern.

- Det må evt. være en forutsetning at en slik avgjørelse må tas i samråd med aktuell kommune, og at det beskrives en fremgangsmåte der det ikke oppnås enighet mellom psykisk helsevern og kommunen. .
- Her må det også presiseres i forskrift hvilken kommune som evt. vil ha ansvaret for innsatte uten bopel i riket.

§ 5 Dokumentasjon av lovlig opphold

Kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen kan kreve at søker dokumenterer lovlig opphold i riket.

Innspill:

** EØS-borgere: Det synes å være lite samsvar mellom § 1 og § 5:*

Det presiseres på s. 8, siste avsnitt og 9 1. og 2. avsnitt, at det ikke tilligger kommunen å vurdere om evt. grunnlag for opphold er endret, kommunen skal kun forholde seg til den dokumentasjon som foreligger. Et registreringsbevis gir for eksempel et opphold på ubestemt tid.

I pkt. 2.3 s. 5, 2. avsnitt står det derimot at det forutsettes at ” vedkommende ikke blir en urimelig byrde for offentlige velferdsordninger i oppholdslandet”, osv.

Dette gir tvetydige signaler om hvordan disse sakene skal vurderes etter Lov om sosiale tjenester i NAV, og gir rom for svært ulik praksis. Igjen savnes at NAV ses på som én enhet, der det er samsvar mellom de ulike midlertidige ytelsene uavhengig av om det mottas statlige eller kommunale ytelser.

** Borgere fra land utenfor EØS-området: Ifølge Utlendingsloven er det en del vilkår som skal oppfylles for å få oppholdstillatelse i Norge, f.eks. skal for noen underholdskravet være oppfylt ved søknad om oppholdstillatelse. En må anta at begrunnelsen her er en betingelse at familien skal være selvhjulpne uten behov for velferdsytelser/sosialhjelp.*

Etter at familiegjenforening har skjedd, søker allikevel noen av disse om sosialhjelp. Her er det en stridighet mellom Utlendingsloven og LOST: Utlendingsloven sier at man må oppfylle krav om underhold. LOST sier at så lenge man har gyldig oppholdstillatelse i Norge har man rett til sosialhjelp. Vi ønsker en presisering på hvordan vi skal behandle slike saker. Skal LOST forbigå Utlendingsloven eller omvendt?

Generelt vedr. utlendingers rett:

** Retten til råd/veil. som individuell tjeneste § 17 virker tilfeldig tatt med og utelatt under de ulike punkter. Betyr det at der det ikke står, er ikke denne retten til stede?*

** Det må forventes at de velferdsordninger som skal forvaltes i NAV ses i sammenheng etter hvert som nye forskrifter og lovverk utarbeides. Som påpekt under flere punkter savnes slik samordning, og at det gjenspeiles i forskrift at NAVs lokalkontor er ett forvaltningsorgan.*

Kapittel 2. Kvalifiseringsprogram

Innspill: Her savnes forskrifter på § 29: Innretningen på forskrift for KVP vil etter vår vurdering innebære en endring av den opprinnelig tenkte målgruppen. Det er svært uheldig,

samt at det gir rom for usikkerhet, og gir for store muligheter for ulike vurderinger av målgruppen i kommunene.

§ 7 Kvalifiseringsprogrammets innhold

Arbeidsrettede tiltak skal inngå i programmet fra det tidspunkt det vurderes som hensiktsmessig, og skal alltid inngå når deltakeren er halvveis i programmet. Med arbeidsrettede tiltak menes arbeidstrening som forbereder deltakeren på en arbeidssituasjon.

Også arbeidssøking skal inngå fra det tidspunkt det vurderes som hensiktsmessig, og skal alltid inngå i den avsluttende delen av programmet. I program som forlenges, vil arbeidssøking kunne legges til den avsluttende delen av andre vedtaksperiode. Programmet skal være på full tid. Det innebærer at deltakeren må sette av 37 ½ time per uke til programmet. Innenfor denne tidsrammen skal det utformes et individuelt program. Det kan settes av tid til helsehjelp, opptrening, egenaktivitet mv. etter en individuell og skriftlig vurdering.

Kvalifiseringsprogrammets innhold skal evalueres i løpet av programperioden. Det skal fremgå av programmet på hvilke tidspunkt det skal foretas evalueringer. Deltakerens utbytte av tiltakene i programmet og progresjonen i programmet skal vurderes og eventuelt følges opp med endringer i programmets innhold.

Innspill:

** Det må kunne være flere målsettinger, og dermed utganger av KVP enn arbeid:*

- for eksempel avklaring av arbeidsevne, evt. med sikte på å riktig trygdeytelse, der arbeid viser seg ikke å være realistisk.*
- Overgang til utdanning må anses som et mål på veien til arbeid, slik at en kan beholde KVP til en starter ordinær utdanning med sikte på forberedelser til skolegangen.*

I forhold til den målgruppen som KVP var ment å ivareta, vil en slik innskrenking bidra til at de som trenger mest oppfølging, også for å klare å følge opp behandling hos lege/andre helsefremmende tiltak, vil falle utenfor KVP-ordningen.

** Det kan se ut til at forskriften legger opp til at det forutsettes at NAV skal ha tiltak med enda lavere terskel, som skal fungere som forberedelse til KVP. Slik vi oppfatter det, var KVP nettopp ment å være et slikt lavterskeltiltak som fanger opp de som faller gjennom i andre tiltak. Det er ønskelig å bevare profilen med KVP som NAVs lavterskelstilbud for brukere med behov for tett individuell oppfølging, også i utredningsøyemed. Målet må være å finne varige løsninger som arbeid eller rett trygdeytelse med sikte på å unngå at de blir/fortsetter å være langtids sosialhjelpsbrukere.*

** Så lenge det kan settes av tid innefor 37.5 timer til helsehjelp etc. bør det kunne anses som en del av programmet innenfor valgfrie elementer, for å støtte opp under målsettingen, siden slike tiltak ofte vil være en forutsetning for å lykkes med programmet.*

Et slikt skille virker som en unødig måte å skape uklarheter på, ikke minst vedr. utgiftsdekning til helsefremmende tiltak. Hvis utgifter til helserettede tiltak skal vurderes etter § 19 i LOST, vil det skape mange ulikheter i vurderinger når KVP-deltagers økonomi skal vurderes opp mot veiledende sosialhjelpsnormer. Det gir også rom for at programdeltager selv ikke ønsker å bruke penger på slike utgifter, slik at programmet blir vanskelig å gjennomføre.

Dersom helsefremmende tiltak vurderes som en del av programmet, kan utgiftene dekkes etter § 30 som en del av programinnholdet, noe som øker muligheten for at nødvendige helsefremmende tiltak blir gjennomført, og dermed øke muligheten med å nå målet med programmet. At helserettede tiltak omfatter tiltak som ligger utenfor NAVs tiltaksapparat anses uproblematisk, jmf. retten til IP og plikten til å samordne bistand ved behov.

§ 8 Kvalifiseringsprogrammets varighet

Varigheten av kvalifiseringsprogrammet skal fremgå av vedtaket om innvilget program. Ved forlengelse av programmet skal det fattes vedtak som begrunner forlengelsen og angir når programmet avsluttes.

Programmets varighet fastsettes med utgangspunkt i de tiltak som det enkelte program skal inneholde og den tid som eventuelt vil medgå til helsehjelp, opptrening, egenaktivitet mv. Hvis målsettingen med programmet ikke er oppnådd når vedtaket utløper, kan programmet forlenges med inntil ett år. Vilkårene for deltakelse etter lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 29 må fortsatt være oppfylt, og en forlengelse må anses hensiktsmessig og muliggjøre at målet med programmet kan oppnås innen ett år.

En ny forlengelse utover to år forutsetter at forlengelsen vurderes som nødvendig for å kunne oppnå målsettingen om arbeidsdeltakelse. Deltakeren må ha hatt progresjon i sin kvalifisering for arbeidslivet og det må legges vekt på deltakerens motivasjon. Ved ny forlengelse må det anses som sannsynlig at deltakeren vil kunne komme i arbeid ved utløpet av et forlenget program. Situasjonen på arbeidsmarkedet vil ha betydning i denne sammenheng. Andre gangs forlengelse gis for inntil seks måneder.

Etter avsluttet eller avbrutt program kan en deltaker tas inn igjen i programmet én gang, forutsatt at tidsrammen på to år ikke er overskredet. Eventuell permisjon regnes ikke som tid i programmet. Lovens vilkår for deltakelse må være oppfylt og formålet med programmet må anses som oppnåelig innenfor den tid som gjenstår.

Innspill: Jmf. innspillene til § 7 i forskrift og målgruppen (§ 29 i loven):

Vi er bekymret for at dette ser ut til å bety en innsnevring som medfører at KVP ikke favner den målgruppen som KVP var ment å ivareta. Det gir lite spillerom for individuelt skjønn for hvor mye tid den enkelte trenger av tiltak, og dermed tid for å komme i arbeid, evt. finne annen varig løsning.

Det må påpekes at det er et paradoks at denne målgruppen, som må antas å stå spesielt langt fra arbeidslivet, gis mindre tid enn andre målgrupper i NAV for å bli i stand til å finne arbeid, evt. andre varige inntektsløsninger. Grupper som for eksempel enslige forsørgere og personer med arbeidsavklaringspenger gis helt andre vilkår med større tidsperspektiv. Det kan ikke være i samsvar med den opprinnelige ideen da KVP ble innført?

Her savnes igjen at det synliggjøres en bedre samordning i NAV, der de ulike målgruppers forutsetninger ses mer helhetlig på, og står i forhold til hverandre.

** Mange KVP-deltagere vil ha et ustabil funksjonsnivå. Å begrense deltager til kun et gjeninntak, forutsatt at ikke 2 år er brukt opp, bidrar til å skyve bort den opprinnelige målgruppen.*

** Det samme gjelder beskrivelsen av lovlige tidsperioder og kriterier for utvidelse av programmet. (1år +1år +6 mnd) Dette gir lite rom for individuelle tilpasninger og*

vrderinger underveis, og det er vanskelig å se hensikten med slike absolutte begrensinger, da det vil kunne bidra til å skyve den opprinnelige målgruppen for KVP tilbake til sosialhjelp. For mange av disse brukerne finnes ikke reelle alternative tiltak.

Kapittel 3. Kvalifiseringsstønad

§ 9 Barnetillegg

Til programdeltaker som forsørger barn, ytes barnetillegg med 27 kroner per dag for hvert barn for fem dager i uken. Dersom begge foreldrene mottar kvalifiseringsstønad, får begge barnetillegg.

Som barn regnes egne barn og fosterbarn, jf. barnevernloven § 4-22, dersom programdeltakeren har forsørget fosterbarnet i de to siste årene før krav om barnetillegg blir satt fram. Kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen kan fravike kravet om at fosterbarnet skal ha blitt forsørget i de to siste årene før krav om barnetillegg settes fram, når fosterhjemsordningen har en varig karakter.

Et barn anses ikke som forsørget dersom det har inntekt, herunder kapitalinntekt, som er større enn grunnbeløpet, eller har rett til barnepensjon etter folketrygdloven kapittel 18.

Innspill:

** Det er positivt at barnetilleggene er samordnet med AAP, men det bør være et mål å samordne barnetillegg i NAV generelt, da det må forutsettes at kostnader vedr. barn ikke vil variere avhengig av hvilken type stønadsordning den enkelte foreldre har.*

** Siste avsnitt vedr. forsørgelse var ikke lett å forstå ordlyd og tolkning av: Vil det innebære at rett på barnetillegg frafaller? Eller omvendt? Skal det innhentes dokumentasjon på barns økonomi vedr vurdering av barnetillegget? Og hvor går grensa for at et barn evt. oppfattes som selvforsørget? Dette punktet må få en annen ordlyd.*

** Det bør fremkomme i forskrift hvordan det skal håndteres dersom en bruker har familie med barn i utlandet (EØS-borger el.l.) Bør samordnes i NAV.*

(Jmf også innspillet til §1: Vil KVP være aktuelt for en EØS-borger, eller vil det komme inn under punktet om at forutsettes at de ikke blir en urimelig byrde for offentlige velferdsordninger i oppholdslandet?)

§ 10 Barnetillegg til bidragspliktige

Dersom programdeltaker skal betale underholdsbidrag til barn som han eller hun får barnetillegg for, kan barnetillegget utbetales til Arbeids- og velferdsetatens innkrevingsentral. Det er et vilkår at sentralen har satt fram krav om slik utbetaling. Barnetillegget går til fradrag i underholdsbidraget som stønadmottakeren skal betale.

§ 11 Fravær ved egen sykdom

En programdeltaker beholder retten til kvalifiseringsstønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 35 ved sykdom eller skade som forhindrer vedkommende fra å delta i kvalifiseringsprogrammet på grunnlag av egenmelding eller legeerklæring etter bestemmelsene i §§ 12 til 14.

Innspill:

** Det er positivt at det i utgangspunktet følges arbeidslivets regler ved sykdom.*

** Det bør beskrives nærmere i forskrift hvordan lengre tids sykemelding, der vedkommende faller ut av programmet, skal håndteres: Disse vil da ikke kunne nyttiggjøre seg programmet, men likevel bruke opp sin tid/motta stønaden?*

Bør det håndteres som ved svangerskap: at en skrives ut av programmet/permittes ved sammenhengende sykefravær utover for eksempel 6 uker? Og evt. vurdere gjeninntak eller oppstart igjen etter endt permisjon ved friskmelding?

§ 12 Rett til å nytte egenmelding

Med egenmelding menes det at programdeltakeren skriftlig eller muntlig melder fra til kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen om sykdom eller skade som forhindrer vedkommende fra å delta i kvalifiseringsprogram, uten å legge fram legeerklæring.

For å få rett til å nytte egenmelding må vedkommende ha deltatt i programmet i minst åtte uker.

Egenmelding kan nyttes for opptil tre kalenderdager om gangen. Ved nytt sykefravær innen 16 kalenderdager regnes tidligere fraværsdager uten legeerklæring med.

Hvis sykdom eller skade som forhindrer vedkommende fra å delta i kvalifiseringsprogrammet varer ut over de tre kalenderdagene egenmelding er nyttet, kan kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen kreve legeerklæring. Dersom programdeltakeren ikke legger fram legeerklæring, faller retten til kvalifiseringsstønad bort for egenmeldingsperioden. Dette gjelder likevel ikke dersom vedkommende har vært forhindret fra å søke lege, og det er godtgjort at han eller hun fra et tidligere tidspunkt har hatt samme sykdom eller skade.

§ 13 Skriftlig egenerklæring

Kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen kan kreve at programdeltakeren bekrefter en muntlig egenmelding etter at han eller hun har gjenopptatt programdeltakelsen. Dersom en slik erklæring ikke blir lagt fram, kan kommunen bestemme at retten til kvalifiseringsstønad i egenmeldingsperioden skal falle bort.

§ 14 Bortfall av retten til å nytte egenmelding

Kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen kan beslutte at retten til å få kvalifiseringsstønad på grunnlag av egenmelding faller bort dersom

- a) programdeltakeren i løpet av de siste tolv månedene har hatt minst fire fravær med egenmelding uten å legge fram legeerklæring eller
- b) kommunen har rimelig grunn til å anta at fraværet ikke skyldes sykdom eller skade som forhindrer vedkommende fra å delta i kvalifiseringsprogram.

Egenmelding for fravær som er dokumentert med legeerklæring fra den fjerde fraværsdagen, regnes ikke med.

Før kommunen treffer sin beslutning etter bestemmelsen i første ledd, skal programdeltakeren gis anledning til å uttale seg. En beslutning om å ta fra en programdeltaker retten til å nytte egenmelding skal vurderes på nytt innen seks måneder.

§ 15 Barns eller barnepassers sykdom

En programdeltaker som har omsorg for barn, beholder retten til kvalifiseringsstønad etter lov om sosial tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 35, dersom han eller hun er forhindret fra å delta på grunn av

- a) nødvendig tilsyn med og pleie av et sykt barn i hjemmet eller i helseinstitusjon,
- b) at den som har det daglige barnetilsynet er syk
- c) fordi den som har det daglige barnetilsynet er forhindret fra å ha tilsyn med barnet fordi vedkommende følger et annet barn til utredning eller til innleggelse i helseinstitusjon.

Retten til fri fra deltakelse i kvalifiseringsprogrammet etter første ledd gjelder til og med det kalenderåret barnet fyller tolv år. Dersom barnet er kronisk sykt eller funksjonshemmet, gjelder retten til og med det året barnet fyller 18 år.

§ 16 Rett til å nytte egenmelding ved barns eller barnepassers sykdom

Programdeltakeren kan gi egenmelding ved barns eller barnepassers sykdom for de tre første kalenderdagene i hvert enkelt tilfelle. Fra den fjerde dagen kan kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen kreve at barnets eller barnepasserens sykdom blir dokumentert med legeerklæring. Bestemmelsene i § 13 og § 14 første ledd bokstav b og tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 17 Omfanget av rett til fri ved barns eller barnepassers sykdom

Retten til fri fra deltakelse i kvalifiseringsprogrammet ved barns eller barnepassers sykdom gjelder for den enkelte programdeltaker i opptil ti virkedager i løpet av de siste tolv månedene. Har vedkommende omsorgen for mer enn to barn, gjelder retten i opptil 15 virkedager i løpet av de siste tolv månedene. Når en programdeltaker er alene om omsorgen, økes antallet virkedager til henholdsvis 20 og 30.

Dersom en programdeltaker har et kronisk sykt eller funksjonshemmet barn og dette innebærer en markert høyere risiko for fravær, økes retten som er nevnt i første ledd med ti virkedager for hvert kronisk sykt eller funksjonshemmet barn. Når en programdeltaker er alene om omsorgen, dobles antallet stønad dager.

Programdeltakeren regnes for å være alene om omsorgen for et barn også hvis den andre av barnets foreldre i lang tid ikke kan ha tilsyn med barnet fordi han eller hun er funksjonshemmet, innlagt i helseinstitusjon e.l.

§ 18 Svangerskapskontroll

Programdeltaker som er gravid har rett til fri fra deltakelse i kvalifiseringsprogrammet i forbindelse med svangerskapskontroll, dersom slike undersøkelser ikke med rimelighet kan finne sted utenfor programtiden.

Programdeltaker som er gravid har under svangerskapet rett til permisjon med kvalifiseringsstønad i opptil ti virkedager umiddelbart før termin. Den som gjør bruk av denne retten skal varsle kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen snarest mulig og senest en uke i forveien.

§ 19 Fødsel

Etter fødselen skal deltakeren ha permisjon med kvalifiseringsstønad de første seks ukene, med mindre hun fremlegger legeattest om at det er bedre for henne å delta i program.

I forbindelse med fødselen har barnefaren rett til fri fra deltakelse i kvalifiseringsprogrammet i opp til ti virkedager for å gi omsorg til familien. Bor foreldrene ikke sammen, kan en annen som bistår moren etter fødselen gis tilsvarende rett til fri fra kvalifiseringsprogram.

Innspill:

** Den tiden en har rett på permisjon fra fødsel bør samordnes med evt. lengre tids sykemelding, jmf. § innspill til § 11.*

** Det bør presiseres i forskrift plikten til å ta ut permisjon 3 uker før termin dato som i arbeidslivet generelt dersom dette er ment å være samordnet med arbeidslivets regler.*

§ 20 Amming

En programdeltaker som ammer sitt barn har rett til den fritid hun av den grunn trenger og minst én time daglig.

§ 21 Velferdspermisjon med kvalifiseringsstønad

Når det foreligger viktige velferdsgrunner, kan den enkelte kommune innvilge søknad om velferdspermisjon med stønad i inntil ti virkedager for hvert kalenderår. Det kan bl.a. gis velferdspermisjon

- a) i inntil tre virkedager ved tilvenning av barn i barnehage, førskole eller hos dagmamma
- b) for å følge barnet på skolen første skoledag
- c) for den dagen programdeltakeren gifter seg
- d) i inntil tre dager i forbindelse med dødsfall i nær familie eller vennekrets. Samboer og samboers familie likestilles i dette tilfelle med ektefelle og ektefelles familie. Det kan i tillegg gis permisjon med stønad på eventuelle nødvendige reisedager mellom bosted og det sted hvor begravelse, bisettelse eller urnenedsettelse finner sted
- e) i forbindelse med jobbintervju, opptak ved skole eller avtalt time hos lege eller tannlege
- 24 f) når en programdeltaker pleier en nær pårørende i hjemmet.

Innspill: Pkt e: Fravær pga jobbintervju, opptak på skole og lignende som er direkte relatert til å skaffe arbeid bør inngå som en del av programmet, og ikke anses som permisjon.

Det samme gjelder timer hos lege eller annen behandling som er en del av de helsefremmende tiltakene i KVP.

§ 22 Helge- og høytidsdager

Lørdager og søndager, 1. og 17. mai samt nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, 2. påskedag, Kristi himmelfartsdag, 2. pinsedag og 1. og 2. juledag er fridager, med mindre annet er fastsatt i programmet.

Den som ikke hører til Den norske kirke har rett til fri fra deltakelse i kvalifiseringsprogrammet i opptil to virkedager for hvert kalenderår i forbindelse med feiring eller markering av religiøse høytider. Programdeltaker som ønsker å nytte denne retten til fridager, skal gi kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen beskjed senest ti virkedager på forhånd.

§ 23 Ferie

For hvert kalenderår skal det fastsettes ferie i opptil 25 virkedager for alle programdeltakere. Programdeltakere over 60 år har rett til fri fem ekstra virkedager per år. Det er den enkelte kommune som bestemmer når feriedagene skal avvikles. Programdeltakeren har rett til kvalifiseringsstønad i ferien.

Innspill annet:

** Det haster med å få på plass lovhemlet rett til å ta refusjon i KVP-stønaden. bl.a. der mottaker får innvilget andre ytelser etter Lov om Folketrygd med virkningsdato som også omfatter perioden mottaker har hatt KVP-stønad, jmf. prinsippet om at ingen skal motta 2 ytelser til samme formål for samme tidsperiode.*

Kapittel 4. Overgangsbestemmelser og ikraftsetting

§ 24 Ikraftsetting

Forskriften settes i kraft fra xx.xx.2011.

§ 25 Overgangsbestemmelser

Vedtak om kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad som er fattet med hjemmel i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester mv gjennomføres som forutsatt.

Barnetillegg ytes i samsvar med forskriften fra og med dato for ikrafttredelse.

Alle nye vedtak fattes i henhold til forskriften.

Klager behandles etter forskriften, selv om påklaget vedtak er fattet med hjemmel i forskrift 4. desember 1992 nr. 915 til lov om sosiale tjenester mv.